

Komunikacijska strategija projekta LIFE NATURAVIVA

Izdelek akcije a.1

Output of the
action a.1

Communication strategy of the LIFE NATURAVIVA project

KOLOFON

Komunikacijska strategija projekta LIFE NATURAVIVA, izdelek akcije A.1

Avtorji: Anamarija Žagar, Špela Polak, Danilo Bevk, Tatjana Gregorc, Marjana Hönigsfeld Adamič, Davorin Tome

Oblikovanje in prelom: Anamarija Žagar, Jernej Polajnar (naslovnica)

Fotografija na naslovnici: Davorin Tome

Leto izida: 2018

Priporočeni način citiranja: Anamarija Žagar, Špela Polak, Danilo Bevk, Tatjana Gregorc, Marjana Hönigsfeld Adamič, Davorin Tome, 2018. Komunikacijska strategija projekta LIFE NATURAVIVA, izdelek akcije A.1, Ljubljana: Nacionalni inštitut za biologijo.

© Avtorji 2018. Publikacija je izdana le v elektronski obliki in je prosto dostopna na spletni povezavi life.naturaviva@nib.sirezultati/publikacije/ in jo lahko neomejeno tiskate in razmnožujete s spoštovanjem moralnih avtorskih pravic. Spreminjanje delov publikacije in razširjanje v spremenjeni obliki ni dovoljeno, prav tako brez pisnega dovoljenja avtorjev ni dovoljeno drugje uporabiti delov besedil ali fotografij.

Dokument je bil izdelan v sklopu projekta **Biodiverziteta – umetnost življenja (LIFE NATURAVIVA)**, ki ga sofinancirajo Evropska komisija in Ministrstvo za okolje in prostor RS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

KAZALO

1. Uvod	4
1.1 Biodiverziteta v Sloveniji	4
1.2 Biodiverziteta v javnih predpisih in programih	4
1.3 Javno mnenje o biodiverziteti	6
1.3.1 Raziskava v okviru projekta	6
1.3.2 Drugi podatki / raziskave javnega mnenja	9
2. Pregled komunikacije biodiverzitete (brez projekta Life Naturaviva)	10
2.1 Organizacije, ki komunicirajo biodiverzitetu	10
2.2 Ocena komuniciranja	11
2.3 Poročanje medijev o biodiverziteti	12
3. Namen in cilji projekta LIFE NATURAVIVA	13
3.1 Osnovne informacije	13
3.2 Namen	14
3.3 Cilji	14
3.4 Operativni cilji projekta	15
4. Komuniciranje v projektu Life Naturaviva	16
4.1 Komunikacijske aktivnosti	16
4.2 Ciljne skupine in deležniki	19
4.3 Organizacija komuniciranja v projektu	21
4.3.1 Komunikacijska shema projekta	21
4.4 Ključna sporočila projekta	22
4.5 Sporočilne vrste parkov	23
4.6 Vizualno komuniciranje	26
4.6.1 Logotip projekta	26
4.6.2 Fotografije	28
4.6.3 Video vsebine	29

1. Uvod

1.1 Biodiverziteta v Sloveniji

Biodiverziteta (raznoživost) je še vedno premalo poznana in priznana vrednota, čeprav se Slovenija ponaša z eno največjih v Evropi (na seznamu vrst je približno 15.000 vrst iz živalskega kraljestva, 6.000 iz rastlinskega in 5.000 vrst iz kraljestva gliv) (Mršič, 1997; UNEP, 2001). Delež regionalno (evropsko) ogroženih vrst, ki imajo v Sloveniji sorazmerno pomemben del biogeografske populacije, je med naštetimi skupinami približno tak kot v sosednjih državah, kar ob bistveno manjši površini Slovenije kaže na relativno veliko pomembnost naše države za ohranjanje evropsko ogroženih vrst. Zato tudi evropsko ekološko omrežje Natura 2000 (Slovenija ima vključenega kar 37,9 % svojega ozemlja, NATURA, 2000), ki je enoten mehanizem varovanja najpomembnejših območij narave, nima potrebne veljave med prebivalci; posebej na ruralnih območjih (prav ta pa so praviloma biodiverzitetno najbogatejša) prebivalci še vedno vidijo v omrežju večjo oviro za gospodarski in družbeni razvoj kot vrednoto, ki bi jo lahko izkoristili za razvoj novih dejavnosti (mehke oblike turizma, ekološka pridelava hrane ipd.).

1.2 Biodiverziteta v javnih predpisih in programih

V Sloveniji sta za sprejemanje predpisov iz področij okolja, narave in kmetijstva zadolženi **Ministrstvo za okolje in prostor (MOP)** ter **Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP)**. **Zavod za varstvo narave (ZRSVN)** je javna služba, ki je zadolžena za upravljanje z Natura 2000 območji in z zavarovanimi območji, ki nimajo upravljalca in upravljalkega načrta. Obstajajo tudi druge javne, zasebne in nevladne organizacije, ki delujejo neposredno na področju varstva narave (npr. javni zavodi, ki upravljajo zavarovana območja, različna društva in druge nevladne organizacije).

Biodiverziteta je pomemben atribut, ki je pogosto uporabljen za promocijo turizma v Sloveniji. Od krovnih organizacij na področju turizma v Sloveniji delujejo **Slovenska turistična organizacija (STO)**, **Turistično gostinska zbornica Slovenije (GTZ)**, **Turistična zveza Slovenije** in **Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT)**. **Slovenska turistična organizacija (STO)** na primer izpostavlja: neokrnjeno naravo, neoporečno vodo, ena najbolj biotsko pestrih držav na svetu, zelene destinacije, zelena mesta, itd. Prav tako so »Številna zavarovana območja s ponudbo doživetij v naravi« izpostavljene kot prednosti v Strategiji trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021 (STR 2017). V trenutni strategiji je zapisano, da naj bi vlada poskrbela za uveljavitev omejitev glede aktivnosti, ki lahko povzročijo degradacijo okolja in da mora tudi zagotoviti trajnostno rabo naravnih in kulturnih

virov. Na drugi strani pa predlagajo tudi spremembo zakonodaje, ki bo omogočila gorsko kolesarjenje v naravnem okolju, kar bi lahko imelo negativne posledice na biodiverzitetu v gorskem okolju. Vizija, opredeljena v strategiji, kot ključne ukrepe, ki se tičejo narave, navaja:

- i) izdelava nacionalnega načrta zelenega (trajnostnega) turizma, vzpostavitev trajnostnega modela upravljanja z obiskom in
- ii) valorizacija zavarovanih območij z izdelavo načrtov razvoja turizma na zavarovanih območjih v Sloveniji ter
- iii) razvoj aktivnosti doživljanja ohranjene narave na naravi prijazen način. Pri tem je izredno pomembno, da bodo pri pripravi ukrepov sodelovali tudi strokovnjaki s področja varstva narave in upravljalci zavarovanih območij, ki bodo usmerjali turistične dejavnosti tako, da ne bodo imele negativnih vplivov na biodiverzitetu, da bodo podane informacije o biodiverziteti pravilne in imele tudi izobraževalni namen.

Na področju izobraževanja je za vključevanje vsebin, tudi tistih povezanih z biodiverzitetu, v učne načrte zadolženo **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport** (MIZŠ). S samim pojmom biodiverzitetu se glede na učne načrte učenci prvič srečajo v petem razredu (pestrost življenja) oziroma v sedmem (biotska raznovrstnost / pestrost) razredu osnovne šole.

Izobraževanje vseh vrst in na vseh ravneh je za ohranjanja biodiverzitetu, omilitev posledic in zmanjšanje vpliva podnebnih sprememb ter doseganje trajnostnega razvoja, ki so temeljni cilji tako nacionalnih kot evropskih politik, ključnega pomena. Ukrepi **Nacionalnega programa varstva okolja** (ReNPVO, 2005) so med drugim tudi izobraževanje, zagotavljanje dostopa do okoljskih informacij in ozaveščanje oz. krepitev zavesti o skupni odgovornosti za stanje v okolju. Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj je strateška prav tako **razvojni usmeritev** (VITR). Cilj **Globalnega akcijskega programa vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj** – GAP (UNESCO, 2013) je tudi vzpostaviti in nadgraditi aktivnosti na vseh nivojih in področjih izobrazbe z namenom doseči spremembe v vedenju in vsem omogočiti dostop do izobraževanja. Med prioritetskimi aktivnostmi programa je tudi celosten pristop k izobraževanju, ki vključuje tudi predstavitev dobrih praks, usposabljanje in povezovanje. Za uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja so v vodniku **Učni cilji vzgoje in izobraževanja za cilje trajnostnega razvoja** (UNESCO, 2017) med izpostavljenimi učnimi cilji tudi: podpirati trajnostni razvoj urbanih regij, zagotoviti trajnostno potrošnjo in proizvodnjo, sprejeti ukrepe za zmanjšanje vplivov klimatskih sprememb, ohranjanje in trajnostna raba vodnih in celinskih ekosistemov za ustavitev degradacije okolja in izgube biodiverzitetu.

1.3 Javno mnenje o biodiverziteti

1.3.1 Raziskava v okviru projekta

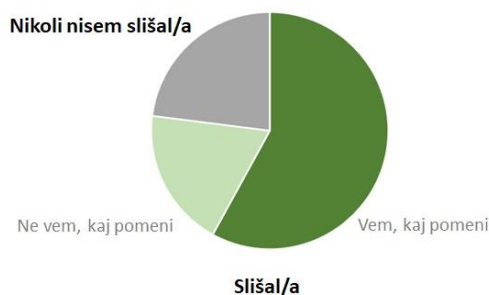
Jeseni 2017 je Center za raziskovanje javnega mnenja | Znanstveno-raziskovalno središče Koper, pod vodstvom mag. Zorane Medarić opravil začetno javnomnensko raziskavo na vzorcu 1.000 prebivalcev Slovenije. V vzorcu so bili spol, starost, regija in izobrazba enakomerno zastopani. .

V raziskavi so se pokazali naslednji pomembni rezultati:

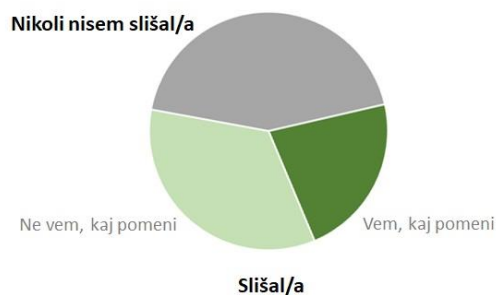
Izraz »biodiverziteta« oz. »biotska raznovrstnost« pozna (so zanj slišali in vedo kaj pomeni) 58 % vprašanih, 19 % vprašanih je pojem slišalo, vendar niso prepričani, da vedo kaj pomeni in 23 % vprašanih zanj še ni slišalo. Poznavanje izraza z višjo starostjo in nižjo izobrazbo upada.

Izraz »ekosistemske storitve« je mnogo slabše poznan kot izraz »biodiverziteta« oz. »biotska raznovrstnost«. Večina vprašanih (44 %) je odgovorila, da za izraz še nikoli niso slišali. Približno četrtina sodelujočih (22 %) je že slišala za ta izraz, a ne ve natančno, kaj pomeni, medtem ko približno tretjina vprašanih (34 %) izraz pozna in ve, kaj pomeni. Po starosti najslabše poznajo izraz vprašani stari od 30-49 let, nekoliko bolje stari od 15-29 let in najboljše starejši od 50 let. Razlik glede na izobrazbo med vprašanimi ni bilo.

ALI STE ŽE KDAJ SLIŠALI ZA IZRAZ »BIODIVERZITETA« OZIROMA
»BIOTSKA RAZNOVRSTNOST«?

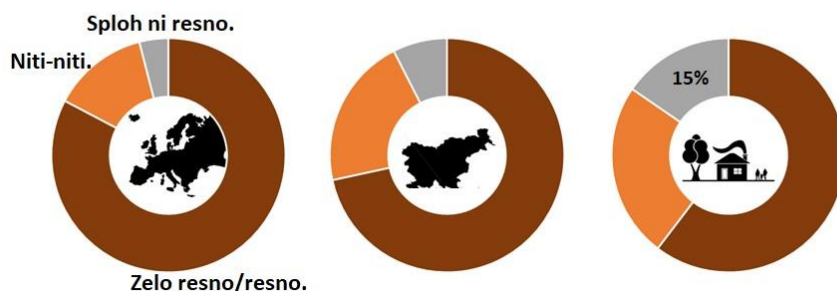
ALI STE ŽE KDAJ SLIŠALI ZA IZRAZ »EKOSISTEMSKE STORITVE«?

Na vprašanje »**Kako ste po vašem mnenju obveščeni o izgubi biodiverzitete?**« izrazito majhen delež vprašanih (5 %) meni, da so zelo dobro seznanjeni s težavami povezanimi z izgubo biodiverzitete v naravnem okolju, medtem ko kar 41 % vprašanih meni, da o tej problematiki niso dobro obveščeni. O izgubi biodiverzitete je dobro obveščenih 26 %, popolnoma neobveščenih pa 28 % vprašanih. Obveščenost o izgubi biodiverzitete narašča s starostjo in z izobrazbo in je višja med tistimi, ki so odgovorili, da poznajo izraz »biodiverziteta« oz. »biotska raznovrstnost« (59 %), kot tistimi, ki tega izraza niso poznali (6 %).

Vprašani so izrazili relativno veliko **zaskrbljenost nad upadanjem in izgubo živalskih in rastlinskih vrst**, ta odstotek pa se zmanjšuje glede na območje, na katerega se vprašanje nanaša. Največji delež vprašanih je zaskrbljenih nad upadanjem in izgubo živalskih in rastlinskih vrst v Evropi (84 %), manjši delež nad upadanjem v Sloveniji (72 %) in še manjši v njihovi neposredni okolici (60 %). Glede na spol, starost ali izobrazbo med skupinami vprašanih ni bilo razlik.

KAKO RESNO SE VAM ZDI UPADANJE IN IZGUBA ŽIVALSKIH IN RASTLINSKIH VRST?

Prav tako se je velik delež vprašanih strinjal, da so naslednje **težave resne/zelo resne**:

- »propadanje življenjskega prostora, kot so gozdovi, travniki, mokrišča«; (85 %).
- »izguba koristi, ki jih dobimo iz narave, kot so opraševanje kmetijskih rastlin, slabšanje kvalitete zemlje, preprečevanje poplav in suš, regulacija podnebja«; (91 %).
- »upadanje in izguba živalskih in rastlinskih vrst«; (84 %).

Izjemno velik delež vprašanih meni, da je **biodiverziteta ogrožena/zelo ogrožena** zaradi onesnaževanja voda (91 %), zaradi podnebnih sprememb (84 %), intenzivnega kmetijstva (83 %), povečevanja urbanih zemljišč (80 %), spreminjanja ali razdrobljenosti naravnih okolij zaradi prometne infrastrukture in energetskih objektov (78 %) ter tudi zaradi tujerodnih rastlin in živali (72 %). Zanimivo je, da so vprašani, ki so dejali, da poznajo izraz »biodiverziteta« oz. »biotska raznovrstnost«, v povprečju višje ocenili ogroženost biodiverzitete zaradi kmetijstva, gozdarstva in prekomernega ribolova. V splošnem pa so višje ocenili dejavnike ogroženosti tisti z višjo izobrazbo in v nekoliko večji meri ženske.

DO KAKŠNE MERE JE BIODIVERZITETA OGROŽENA ZARADI NASLEDNJIH RAZLOGOV?

Med vprašanimi je 41 % takšnih, ki meni, da **uničevanje narave in izguba živalskih in rastlinskih vrst nanje osebno vpliva** že sedaj, 29 % jih verjame, da bo ta težava nanje vplivala v prihodnosti. Približno četrtina (28 %) vprašanih je mnenja, da se bodo s temi težavami soočale šele naslednje generacije. Le 2 % pa jih meni, da uničevanje narave in izguba živalskih in rastlinskih vrst nanje ne bo imela nobenega vpliva. Različne starostne skupine so se različno opredelile do teh vprašanj, kar je razvidno iz spodnje slike. Najstarejši vprašani (stari nad 50 let) so se večinsko opredelili do mnenja, da uničevanje biodiverzitete ne bo vplivala nanje ampak na naslednje generacije. V to, da bo uničevanje biodiverzitete imelo vpliv nanje osebno menijo predvsem vprašani srednje starosti (stari 30-49 let). Najmlajši vprašani (stari 15-29 let) pa večinoma menijo, da bo uničevanje biodiverzitete vplivalo na njih osebno v prihodnosti.

MENITE, DA BODO UNIČEVANJE NARAVE IN IZGUBA ŽIVALSKIH IN RASTLINSKIH VRST VPLIVALI NA VAS OSEBNO?

Pri **poznavanju pomena biodiverzitete** so bili rezultati naslednji:

Velika večina (91-94 %) vprašanih se je strinjala s trditvami:

- »Naša odgovornost je, da skrbimo za biodiverziteto.«
- »Skrb za naravo je ključna pri boju proti podnebnim spremembam.«
- »Naše zdravje in dobrobit sta odvisna od biodiverzitete.«

Neoliko manjši delež vprašanih (87 %) se je strinjal s trditvijo:

- »Biodiverziteta je nepogrešljiva za zagotavljanje dobrin, kot so hrana, goriva in zdravila.«

Najmanjši delež (80 %) vprašanih pa se je strinjal s trditvijo:

- »Biodiverziteta je pomembna za naš dolgoročni ekonomski razvoj«

Končno poročilo »Biodiverziteta v Sloveniji, Rezultati javnomnenjske raziskave« (januar 2018) je dostopno na spletni strani projekta www.naturaviva.si, pod zavihkom REZULTATI.

1.3.2 Drugi podatki / raziskave javnega mnenja

Rezultati vseevropske javnomnenjske raziskave Eurobarometer na temo biodiverzitete (Special Eurobarometer 436: Attitudes of Europeans towards biodiversity, 2015), potrjujejo, da je večina Evropejcev zaskrbljena glede vplivov izgubljanja biotske raznovrstnosti in da se zaveda njenega morebitnega negativnega vpliva na zdravje in dobro počutje ljudi ter na naš dolgoročen gospodarski razvoj. Vsaj tri četrtine Evropejcev meni, da obstajajo resne grožnje za živali, rastline in ekosisteme na nacionalni, evropski in svetovni ravni, več kot pol pa jih tudi meni, da jih bo izguba biotske raznovrstnosti osebno prizadela.

Slovenija je v določenih ključnih vprašanjih sicer pod pod Evropskim povprečjem, vendar se je v obdobju 2007-2015 stanje izboljšalo (Eurobarometer 2007, 2010, 2013, 2015):

Poznavanje pojma biodiverziteta se je med Slovenci od leta 2007 do leta 2013 izboljšalo za 12 %. Leta 2007 je pomen besede biodiverziteta poznalo 25 % Slovencev, leta 2010 je bilo poznavanje 32 %, leta 2013 je bilo 35 % in leta 2015 že 37 %. Za pojem biodiverziteta v letu 2015 še nikoli ni slišalo 34 % Slovencev (leta 2007 je bilo to 49 %). V letu 2007 je bila informiranost o izgubi biodiverzitete v Sloveniji boljša (43 %) kot v letu 2013 (41 %), do leta 2015 je narasla na 46 %. V letu 2010 je bil delež ljudi, ki so bili informirani o izgubi biodiverzitete, najnižji (37 %).

98 % vprašanih Slovencev trdi, da osebno prispevajo k ohranjanju biodiverzitete, 24 % pa bi jih rado naredilo še več (Eurobarometer 2015). Kar 93 % vprašanih (2015) se strinja, da je za ohranjanje biodiverzitete potrebno boljše informiranje državljanov o pomenu biodiverzitete.

Na evropski ravni je znano, da je informiranost najslabša pri starostni skupini mlajših od 20 let, med gospodinjami in brezposelnimi.

2. Pregled komunikacije biodiverzitete (brez projekta Life Naturaviva)

2.1 Organizacije, ki komunicirajo biodiverziteto

V Sloveniji delujejo različne organizacije, ki komunicirajo biodiverziteto.

Vlada RS

Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Agencija RS za okolje, Svet za varstvo okolja RS, Svet za trajnostni razvoj, Služba Vlade RS za podnebne spremembe, Zavod RS za varstvo narave (osrednja enota in sedem območnih enot), Zavod za gozdove Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije

Izobraževalne, raziskovalne organizacije

Različne izobraževalne organizacije (vrtci, osnovne šole, srednje šole, fakultete naravoslovnih smeri slovenskih univerz, centri šolskih in obšolskih dejavnosti)

Raziskovalne organizacije (Nacionalni inštitut za biologijo, Inštitut za vode, Gozdarski inštitut Slovenije, SAZU ipd.)

Muzeji (Prirodoslovni muzej Slovenije, Alpski botanični vrt, Notranjski muzej itd.)

Živalski vrtovi, arboretumi, akvariji

(npr. ZOO živalski vrt Ljubljana, Arboretum Volčji potok, Akvarij – terarij Maribor itd.)

Nevladne organizacije in različne institucije, ki so pogosto organizirani kot zveze ali zbornice

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, naravni parki v Sloveniji. Vsebine povezane s turizmom in biodiverziteto komunicirajo turistično informacijski centri (TIC) in različni ponudniki turističnih storitev.

Različne nevladne organizacije s področja varstva narave.

Nevladne organizacije oz. društva so na področju komuniciranja biodiverzitete dejavna na različne načine. Pogosta je osebna komunikacija: izobraževalna predavanja, delavnice, vodeni terenski izleti, biološki tabori, udeležbe na promocijskih dogodkih. Med drugimi oblikami so pogoste še: natečaji in tekmovanja, izdajanje publikacij, objavljane na družabnih omrežjih, sodelovanje z mediji ipd. Pri tem so njihove ciljne publike večinoma člani društva, otroci in mladina, nekoliko redkeje pa splošna javnost in določene ciljne skupine. V evidenci MOP-a je trenutno v državi registriranih 31 nevladnih organizacij s statusom delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja in 38 društev, ki delujejo v javnem interesu na področju ohranjanja narave (MOP NVO).

S komuniciranjem o biodiverziteti ali varstvu narave se v raznih nalogah in projektih ukvarjajo tudi različne nevladne ali zasebne strokovne organizacije, ki delujejo na področju varstva narave in terenske biologije (npr. Center za kartografijo favne in flore CKFF, SYMBIOSIS – Zavod za naravovarstveno raziskovanje in izobraževanje, LUTRA – Inštitut za ohranjanje naravne dediščine, UMANOTERA – Slovenska fundacija za trajnostni razvoj itd.).

2.2 Ocena komuniciranja

Na ravni države nimamo usklajevanj ali skupine, ki bi skrbela za enotno komuniciranje biodiverzitete. Govorci in viri komuniciranja so izredno razpršeni – pogosto so parcialno vezani na posamezne vrste ali habitate. Prav tako ni sistematičnih izobraževanj o načrtovanju in izvajanju komuniciranja na področju varstva narave.

Kot izjema je možno na nekaterih ožjih področjih znotraj komuniciranja biodiverzitete opaziti nek določen vzorec. Na primer, na področju komuniciranja o varstvu in problematiki velikih zveri v Sloveniji, kjer obstaja en pogosti govorec v medijih - Miha Krofel. Prav tako se vedno v povezavi s to tematiko kot sogovorniki pojavljajo govorci iz javne službe zadolžene za upravljanje z velikimi zvermi - Zavoda za gozdove Slovenije ter predstavnik Ministrstva za okolje in prostor (najpogosteje ob temah povezanih z odstrelom). Tudi njihovo komuniciranje je vezano ali na projekte ali pa na posamezne dogodke, ki so javnost bolj zanimivi – npr. vsakoletna odločba o odstrelu medvedov.

Lahko bi ocenili, da v Sloveniji na področju komuniciranja biodiverzitete in varstva narave prevladujejo projektni viri komuniciranja in ne institucionalni. Tako so na projekt vezani predstavniki, ki so po navadi posamezniki, ki so trenutno zaposleni v organizacij za določen čas trajanja projekta, v obsobju njihove zaposlitve izpostavljeni komuniciranju točno določenih vsebin, ki jih projekt pokriva – komunikacija pa se po zaključku projekta umakne iz prostora.

Prav tako je zelo različno komuniciranje stanja biodiverzitete – zelo natančno je v primeru vrst in posameznih (točkovnih) habitatov, vendar pa manjka bolj celovit pregled. Prav tako pogosto lahko opazimo, da komunikacija obsega preveč sporočil in se ne osredotoča le na nekaj ključnih, ki jih je mogoče prepoznati preko različnih aktivnosti ter tako povezati v razumevanju.

Izrednega pomena za komuniciranje varstva narave ali biodiverzitete je tudi vhodna analiza stanja – tako na ravni podatkov o stanju, kot tudi na ravni družbenega stanja in razumevanja ohranjanja narave. Komuniciranje varstva narave redko gradi na strateškem komuniciranju – jasna opredelitev ciljev na nivoju informiranja, razumevanja in doseganja sprememb v vedenju. Načrtovanje sprememb vedenja je, kadar je načrtovano tudi s podporo komuniciranja, običajno vezano na določen omejen habitat ali vrsto na ožjem območju.

Na področju komuniciranja varstva narave imamo veliko virov in tudi visoko motiviranih nosilcev aktivnosti. V komunikaciji prepoznavajo vrednost in jo tudi vključujejo. Sredstva za komuniciranje varstva narave pa so pogosto vezani na projekte, ki so najverjetneje glavni razlog za opaženo razpršenost po govoricah in vsebinah.

2.3 Poročanje medijev o biodiverziteti

O biodiverziteti mediji najpogosteje poročajo z gesli »narava« in »ohranjanje narave«. Gesel »raznoverstnost življenja« ali »raznoživost življenja« pri poročanju medijev bistveno ni zaznati. Poleg poročanja o sami naravi se s temi gesli povezujejo tudi teme drugih področij (turizem, umetnost, kultura, zdravje, rekreacija, politika). Samo poročanje o naravi je pogosto povezano z naravovarstvenimi projekti, turizmom (v letošnjem letu v Sloveniji predvsem z negativnimi vplivi turizma, ki jih kot moteče prepoznavajo domačini) in različnimi dogodki v zavarovanih območjih.

Med vsemi govorci ne prepoznamo glavnega govorca na področju biodiverzitete ali ohranjanja narave s strani javnih ali nevladnih organizacij. Pogosto se v povezavi s temi temami kot govorci pojavljajo aktivisti, predstavniki posameznih nevladnih organizacij, pa tudi zaposleni v Javnih zavodih, ki upravljajo z zavarovanimi območji in na Zavodu RS za varstvo narave.

Spletno orodje Google trendi (Google Trends) kaže, da je med obravnavanimi pojmi najpogosteje iskana »narava«, izredno redko »biodiverzitet«, praktično nič »ohranjanje narave«.

3. Namen in cilji projekta LIFE NATURAVIVA

3.1 Osnovne informacije

Polni naslov projekta: LIFE NATURAVIVA Biodiverziteta – umetnost življenja

Kratki naslov projekta: LIFE NATURAVIVA

Številka: LIFE16 GIE/SI/000711

Trajanje: 5 let, od 4. 9. 2017 do 31. 8. 2022

Območje: Slovenija

Projektni partnerji

Nacionalni inštitut za biologijo (vodilni partner v projektu)

Lutra, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine

Javni zavod Triglavski narodni park

Notranjski regijski park

Kozjanski park

Javni zavod Krajinski park Goričko

Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje

Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Botanični vrt Univerze v Ljubljani

Financerji in vrednost projekta

Projekt je sofinanciran preko razpisa finančnega mehanizma Evropske unije za Okolje in podnebne ukrepe, LIFE. Večinski delež sofinanciranja, 60 %, prispeva program LIFE Evropske komisije.

Ministrstvo za okolje in prostor RS prispeva 10 %.

Preostanek prispevajo projektni partnerji.

Celotna vrednost projekta je 2,482.242 EUR.

Kratek opis

Komunikacijski projekt vključuje različne aktivnosti komuniciranja biodiverzitete. Temeljni namen projekta je, da biodiverzitetu, njen pomen, ogroženost in potrebo po varovanju približa čim več prebivalcem v Sloveniji. Vse to povzema tudi zelo učinkovit naslov projekta: Biodiverziteta – umetnost življenja. Namreč, biodiverzitetu ljudje potrebujemo, jo tudi izkoriščamo, umetnost pri tem pa je, da to počnemo trajnostno.

Številne projektne aktivnosti so osredotočene na zavarovana območja, zato je v projekt vključenih kar pet naravnih parkov iz različnih regij. Tako bodo dogodki in izobraževanja o biodiverziteti razpršena po vsej državi. Parki bodo nadgradili svojo izobraževalno infrastrukturo o biodiverziteti za obiskovalce, okrepili sodelovanje z glavnimi deležniki v lokalnem prostoru (kmeti, občinami, turističnimi delavci itn.) ter izvajali izobraževalne aktivnosti za različne starostne skupine. Veliko projektnih izobraževalnih vsebin bo namenjenih mladim različnih starostnih skupin - od vrtcev, osnovne šole do srednje in višje šole.

V okviru projekta bomo osvetlil pomen biodiverzitete na suhih travnikih; prikazali vlogo domorodnih medovitih rastlin pri ohranjanju pestrosti divjih opraševalcev; promovirali koncept zelene infrastrukture ter organizirali natečaj za biodiverziteti najbolj prijazen vrt.

Mladim, ki se izobražujejo na kmetijskem področju, bomo z dodatnimi učnimi vsebinami pomagali pri razumevanju biodiverzitete. Z organiziranim izobraževanjem preko kmetijskih svetovalcev si bomo prizadevali za boljše povezovanje biodiverzitete in kmetijstva. Z različnimi komunikacijskimi orodji in načini (kot so spletno oglaševanje, oglaševanje z mestnimi plakati in t.i. »šok dogodki«) bomo sporočila projekta prenesli tudi do skupin, ki se redkeje srečujejo z naravovarstvenimi vsebinami ter s sporočili dosegli tudi tiste, ki jih narava ne zanima.

3.2 Namen

Glavni namen projekta je informirati ter ozaveščati različne ciljne skupine o izjemno bogati biodiverziteti v Sloveniji, njenemu pomenu za človeka, ogroženosti in potrebi po ohranjanju. Z uporabo inovativnih pristopov si bomo prizadevali znanje o biodiverziteti in pomenu za življenje na Zemlji prenesti v vse kotičke Slovenije. Ali zapisano z drugimi besedami: *»Komunikacijski projekt LIFE NATURAVIVA bo v petih letih ponesel glas o biodiverziteti v deveto vas.«*

3.3 Cilji

- 1) Razkrivanje izjemno pestre biodiverzitete v Sloveniji: raznolikost vrst, povezanost med vrstami, habitat in ekosistemi, ne le v zavarovanih območjih ampak tudi izven teh. K temu spada tudi uporaba koncepta *"narava je vsepovsod" ("Nature is everywhere")*.
- 2) Izpostaviti grožnje in nevarnosti izgube biodiverzitete. Izobraziti kakšen vpliv imamo ljudje na biodiverzitetu in kako moramo spremeniti naš odnos, da je ne bomo ogrožali.
- 3) Izboljšanje odnosa do narave, zavarovanih območij in omrežja Natura 2000.

- 4) Okrepiti ozaveščenost o biodiverziteti, ne le kot o viru različnih neposrednih ekosistemskih storitev za prebivalstvo, ampak tudi njene socio-ekonomske učinke, pozitivne učinke na zdravje ljudi, za spostitev in njeno lepoto kot vir inspiracije za umetnost in kulturo.
- 5) Povezovanje varstva narave, ohranjanja kulturne dedičine in umetnosti.
- 6) Doprinos k ciljem Biodiverzitetne strategije EU za 2020 (zaustaviti izgubo biodiverzitete in ekosistemskih storitev v EU in globalno do 2020 in naprej).
- 7) Izboljšati nivo sprejemanja programov varstva narave, predvsem pri prebivalcih v Natura 2000 in zavarovanih območij (parkih).
- 8) Prenesti informacije o ustreznem znanju o trajnostnem turizmu z biodiverzitetno različnim krovnim turističnim organizacijam.

3.4 Operativni cilji projekta

Skupno načrtujemo, da bomo z aktivnostmi projekta LIFE NATURAVIVA dosegli **polovico prebivalcev Slovenije** (približno 1 milijon). Operativni cilji so zastavljeni za različne ciljne skupine posebej in natančno opredeljeni v Preglednici 1 »Načrtovan doseg« (str. 17).

4. Komuniciranje v projektu Life Naturaviva

4.1 Komunikacijske aktivnosti

Projekt je komunikacijski in zato so takorekoč vse aktivnosti v projektu komunikacijske narave. Glavni sklopi komunikacijskih aktivnosti v projektu so:

1. KOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA
2. OSEBNA KOMUNIKACIJA
3. DOGODKI
4. SPLETNO KOMUNICIRANJE
5. OGLAŠEVANJE
6. UČNE POTI in INFORMACIJSKE TOČKE
7. VIDEO VSEBINE
8. TISKANA GRADIVA
9. PROMOCIJSKI MATERIALI
10. DELO Z MEDIJI
11. KOMUNIKACIJA S PARTNERJI

Komunikacijske aktivnosti so časovno različno in enakomerno razporejene čez obdobje 5 let (Preglednica 1). Prostorsko je del komunikacijskih aktivnosti umeščen v prostor celotne Slovenije, kjer bomo s promocijskimi in izobraževalnimi vsebinami ter ozaveščanjem o biodiverziteti ciljali na širšo javnost. Nekatere aktivnosti za določene ciljne skupine pa bodo umeščene v zavarovana območja petih naravnih parkov, ki so partnerji v projektu, ter na območje Botaničnega vrta v Ljubljani in v Grmu Novo mesto – Center biotehnike in turizma.

Preglednica 1: Načrtovane aktivnosti v projektu Life Naturaviva in časovna razporeditev ter odgovorni izvajalci – partnerji.

Sklop aktivnosti		Aktivnost/gradivo	Časovno obdobje	Partnerji-izvajalci
»Komunikacijska infrastruktura«		javnomenjska raziskava	1. in 5. leto projekta	NIB
		seznam / adreme	1. leto projekta + dopolnjevanje	NIB, LUTRA
		fotografije	celotno obdobje	NIB
Osebna komunikacija		predavanja za splošno javnost	celotno obdobje	vsi partnerji
		predavanja za kmete	2.-4. leto projekta	KGZS
		predstavitve na dogodkih (sejmi, festivali ipd.)	celotno obdobje	LUTRA, parki, GRM
		predavanja za lokalne skupnosti, krajinske arhitekto in vrtnarje	2.-5. leto projekta	NIB, UL in ostali partnerji
		študijski obiski za deležnike v parkih	celotno obdobje	LUTRA, parki
		srečanje za deležnike v parkih	celotno obdobje	LUTRA, parki
		delavnice in naravoslovni dnevi za otroke	celotno obdobje	LUTRA, NIB, parki, UL
		delavnice / izobraževanja za učitelje	2.-5. leto projekta	NIB, LUTRA
		delavnice izdelave gnezdilnic, netopirnic in hotelov za žuželke	3.-5. leto projekta	NIB, UL
		delavnica za kmetijske svetovalce	3. leto projekta	NIB, KGZS
		poletna šola za učence kmetijskih šol	2.-3. leto projekta	GRM, NIB, LUTRA
		poletni tabor za osnovnošolce	2. in 4. leto projekta	TNP
		anketiranje – spremljanje 100 prostovoljcev	2.-5. leto projekta	NIB, LUTRA
Dogodki	Razstave	zunanja razstava v Tivoliju	4.-5. leto projekta	NIB, LUTRA, parki
		zunanje razstave v parkih (4x)	3.-5. leto projekta	LUTRA, parki
		notranja razstava (2x)	2.-5. leto projekta	NIB, LUTRA, parki
	Šok dogodki	performansi v sklopu koncertov, predstav, festivalov, uličnih gledališč	celotno obdobje	LUTRA, NIB, parki
		projekcije v sklopu različnih dogodkov	celotno obdobje	LUTRA, NIB, parki
	Tekmovanja in natečaji	tekmovanje v raziskovalnih nalogah / projektih	3.-4. leto projekta	NIB
		tekmovanje "Mladi in kmetijstvo"	3.-4. leto projekta	KGZS, NIB
		tekmovanje "Biodiverziteti prijazen vrt"	2.-4. leto projekta	NIB, UL, parki
		foto / video natečaj za otroke	3. leto projekta	NIB
		tekmovanje za naravoslovnega fotografa leta	2.-5. leto projekta	NIB

Spletno komuniciranje	projektna spletna stran	celotno obdobje (+5 let po projektu)	vsi partnerji
	projektni Facebook	celotno obdobje	vsi partnerji
	projektni YouTube profil	celotno obdobje	vsi partnerji
	posodobljena digitalna platforma	2.-5. leto projekta	TNP
	spletna aplikacija Varuh zakladov	2.-5. leto projekta	KPLB
Oglaševanje	city plakati (4 kampanije)	2.-5. leto projekta	NIB, LUTRA
	spletno oglaševanje	2.-5. leto projekta	NIB, LUTRA
Učne poti in informacijske točke	Grajska pot Podsreda	2.-5. leto projekta	KOZJANSKO
	učna pot GRM	2.-5. leto projekta	GRM, NIB
	učna pot v Botaničnem vrtu v LJ	2.-5. leto projekta	UL, NIB
	suhi travnik Roje	3.-5. leto projekta	UL
	info točke v šolah v TNP	2.-5. leto projekta	TNP
Video vsebine	film o biodiverziteti Slovenije	3.-5. leto projekta	LUTRA, ostali partnerji
	kratki video klipi projektnih aktivnosti	2.-5. leto projekta	LUTRA, ostali partnerji
	risani film o biodiverziteti	2.-3. leto projekta	TNP, LUTRA, ostali parki
	projekcije na poletnem kinu v parkih	2.-5. leto projekta	parki
Tiskana / elektronska gradiva	Knjiga o biodiverziteti	2.-5. leto projekta	NIB, LUTRA
	publikacija »Ljubljansko barje skozi znamke«	2.-3. leto projekta	KPLB
	publikacija za otroke in splošno javnost »Okoljske zgodbe«	2.-5. leto projekta	KOZJANSKO
	pobarvanka »Življenjska okolja« za vrtce in 1. triado OŠ	2. leto projekta	LUTRA
	brošura o biodiverziteti	3. leto projekta	NIB, LUTRA
	zloženka za vzgojitelje	3.-4. leto projekta	NIB
	brošure / zloženke (10) za turiste in turistične vodnike	3.-4. leto projekta	parki
	novičnik za gospodinjstva na Goričkem	2.-5. leto projekta	GORIČKO
	zloženka za kmete (SLO – tiskana, ANG – elektronsko)	2.-3. leto projekta	NIB, KGZS
	zloženka o učni poti v Botaničnem vrtu (SLO in ANG)	2.-4. leto projekta	UL, NIB
	zloženka o zeleni infrastrukturi (SLO – tiskana, ANG – elektronsko)	2.-3. leto projekta	NIB, UL
	poročilo za javnost (Layman) (SLO in ANG)	5. leto projekta	vsi partnerji

	plakati za šole	2.-3. leto projekta	NIB
	učni listi (elektronsko)	2.-4. leto projekta	NIB, LUTRA
	power point prezentacija za učitelje biologije (elektronsko)	2.-3. leto projekta	NIB
Promocijska gradiva	igra spomin	5. leto projekta	NIB
	majice	1. leto projekta	LUTRA
	kape	1. leto projekta	KPLB
	magnetki in broške	1.-2. leto projekta	KPLB
	lesena pisala	1.-2. leto projekta	NIB
	beležke	1.-2. leto projekta	NIB
	vrečke s semeni (seneni drobir)	2.-4. leto projekta	UL
	sadike medovitih rastlin	2.-3. leto projekta	UL
	roll up pano	1.-5. leto projekta	NIB, LUTRA, parki
	oblečena vozila	2.-4. leto projekta	TNP, KOZJANSKO
	promocijske zastave	1.-2. leto projekta	LUTRA, GORIČKO, NRP, KPLB
	promocijski paviljoni	1.-2. leto projekta	LUTRA, GORIČKO, NRP, KPLB
	projektna oznaka - tablica	celotno obdobje	vsi partnerji
Delo z mediji	članki v časopisih in revijah	celotno obdobje	vsi partnerji
	objave v spletnih medijih	celotno obdobje	vsi partnerji
	radijski prispevki	celotno obdobje	vsi partnerji
	TV prispevki	celotno obdobje	vsi partnerji
	novinarske konference	celotno obdobje	vsi partnerji
Komunikacija v projektu	sestanki za pripravo komunikacijske strategije	1. leto projekta	vsi partnerji
	sestanki usmerjevalnega odbora projekta	2 na leto, 5 let projekta	vsi partnerji

4.2 Ciljne skupine in deležniki

Da bomo dosegli cilje našega projekta, moramo predstaviti naše aktivnosti zelo širokemu spektru ciljnih skupin in vključiti različne deležnike. V spodnji tabeli je pregled ciljnih skupin in ključnih deležnikov, (Preglednica 2).

Preglednica 2: Seznam ciljnih skupin in deležnikov v projektu Life Naturaviva.

Ciljna skupina / deležniki
UČENCI IN USTANOVE TER ORGANIZACIJE, KI SE UKVARJAJO Z IZOBRAŽEVANJEM
Predšolski otroci , otroci stari med 3-6 let
Učenci OŠ, 1. / 2. / 3. triada , otroci v 1.-3. / 4. – 6. / 7. – 9. razredu OŠ
Učenci poklicnih in strokovnih SŠ - kmetijskih smeri
Učenci gimnazij in ostalih SŠ (družboslovne / naravoslovne / umetniške)
Vzgojitelji v vrtcih , večinoma na območjih petih naravnih parkov
Učitelji osnovnih šol (OŠ) , večinoma na območjih petih parkov, tudi tiste iz najodročnejših predelov
Učitelji srednjih šol (SŠ) , iz kmetijskih smeri
KMETJE
Kmetje
OBISKOVALCI NARAVE IN ORGANIZACIJE, KI SE UDEJSTVUJEJO V NARAVI
Turisti , še posebej slovenski obiskovalci turističnih destinacij v naravnih parkih, saj bo večina materialov v slovenščini
TIC in turistični delavci, lokalni turistični ponudniki, vodniki , predvsem tisti na območjih petih naravnih parkov
Fotografi , domači in tuji
Rekreativni športniki (kajakaši, kolesarji, itd.), sprehajalci psov, gobarji, sprehajalci, ...
Člani lokalnih naravovarstvenih in okoljevarstvenih društev, in takšnih, ki delujejo v naravi (športna, vinogradniška, čebelarska, kulturna, turistična, upokojska, planinska, kmečke žene, ribiči, lovci ipd.)
UPRAVLJALCI NARAVE IN ZELENIH POVRŠIN
Vrtnarji, krajinski arhitekti
Lokalne krajevne skupnosti in občine
Javni zavodi s področja narave in okolja , predvsem ostali parki, ki niso vključeni v projekt
Ministrstva in organi v sestavi ministrstev , katerih delo je povezano z upravljanjem narave in okolja
CILJNE SKUPINE, KI JIH BIODIVERZITETA PRIMARNO NE ZANIMA
Prebivalci Slovenije , ki spremljajo medije in se udeležujejo različnih dogodkov
Obiskovalci kulturnih in umetniških dogodkov
Umetniki, organizatorji dogodkov
Uporabniki FB, Twitter, bloggerji, vlogerji
Ponudniki naravi prijaznih produktov in storitev (primarno v partnerskih zavarovanih območjih)
Novinarji

Kljub postavljeni strukturi in načrta aktivnosti v projektu, je pomembno, da vsi partnerji tekom projekta iščemo možnosti za promocijo tudi izven zastavljeni projektnih okvirjev (nova sodelovanja, nadgradnja opredeljenih vsebin, inovativnost, nastopanje na vsebinsko manj povezanih dogodkih, iskanje glasnogovorcev oz. promotorjev projekta, ipd...). Za ta namen smo v prvem letu pripravili uporabne pregledne sezname, ki so priloženi v prilogah:

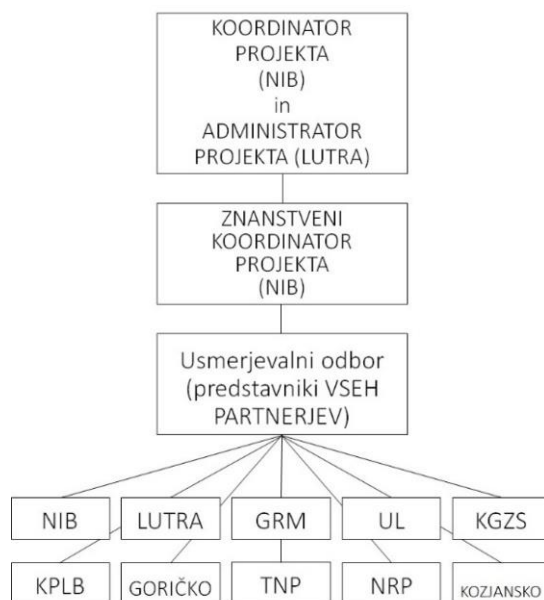
Priloga 1. Seznam tradicionalnih dogodkov, kjer je možno sodelovanje

Priloga 2. Koledar mednarodnih in svetovnih dnevor, praznikov in obletnic povezanih z biološkimi znanostmi in naravovarstvom

4.3 Organizacija komuniciranja v projektu

4.3.1 Komunikacijska shema projekta

V projekt LIFE NATURAVIVA je vključenih deset partnerjev. Ker gre za komunikacijski projekt, bodo vsi partnerji izvajali komunikacijske aktivnosti, nekatere skupaj v konzorciju z partnerji, druge pa posebej. Projekt koordinira **koordinator projekta** (zaposlen na NIB), pomaga mu **administrator projekta** (zaposlen na LUTRA). Z njima sodeluje znanstveni koordinator projekta (zaposlen na NIB) in člani usmerjevalnega odbora projekta, v katerem je po en predstavnik vsakega od partnerjev (slika 1).

Slika 1: Shema komunikacije med partnerji v projektu Life Naturaviva.

Slika 2: Skupinska slika sodelavcev Life Naturaviva, zunanje izvajalke delavnice in nekaterih drugih udeležencev dvo-dnevne delavnice o učinkovitem komuniciranju (A.1) v okviru projekta Life Naturaviva, TNP center Bohinj, Stara Fužina, 12.-13. marec, 2018.

4.4 Ključna sporočila projekta

Krovno sporočilo projekta:

Biodiverziteta je umetnost življenja.

Opisna splošna sporočila o projektu:

Projekt LIFE NATURAVIVA bo v petih letih vsem v Sloveniji pomagal pri spoznavanju biodiverzitete.

Ali ste vedeli, da je Slovenija vroča točka? Spremljajte projekt LIFE NATURAVIVA in dobili boste odgovor zakaj.

Udarna sporočila o biodiverziteti:

Izumrtje narave - je za zmeraj.

Tudi ti prispevaš k biotski pestrosti.

Ohranjamo biodiverzitetu. V tem smo vsi skupaj.

Spročila za otroke in šolsko mladino:

Biodiverziteta je VSE ŽIVO.

Ali ste vedeli, da brez črmljev ni paradižnika? / brez deževnikov ni rodovitne prsti?

Narava nam daje hrano, obleko, pitno vodo, zdravila in umetniški navdih.

Ni biodiverzitete, ni interneta.

Ni biodiverzitete, ni čokolade.

Sporočila za kmete:

Z naravo kmetujem - zdravo pridelujem.

Večja biodiverziteteta - bolj rodovitna prst/rodovitnejša prst.

Opraševalce varujem - pridelek povečujem.

Kmet in narava sta zaveznika.

Sporočila za odločevalce in strokovno javnost:

Biodiverziteteta je osnova za obstoj in delovanje človeške družbe – z njo tudi gospodarstva.

4.5 Sporočilne vrste parkov

Sporočilne (»flagship«) vrste so nosilci sporočil za svoje življenjsko okolje (habitat), kjer živijo še druge vrste – lahko bi rekli, da so ambasadorji. Izbiramo jih glede na njihov potencial, da pritegnejo pozornost javnosti in dvigajo zavest o varstvu narave. V projektu LIFE NATURAVIVA jih bomo uporabljali kot komunikacijsko orodje parkov.

Naravni parki – projektni partnerji so se odločili za naslednje sporočilne vrste, ki hkrati simbolizirajo park in njegova prizadevanja za varstvo narave:

Krajski park Goričko: **smrdokavra** (po goričko: upkaš), latinsko *Upupa eppops*

Krajski park Ljubljansko barje: **močvirska logarica** (močvirski tulipan), latinsko *Fritillaria meleagris*

Notranjski regijski park: **rjavi medved**, latinsko *Ursus arctos*

Kozjanski regijski park: **kozjansko jabolko**, latinsko ime za rastlino – jablano – je *Malus domestica*

Triglavski narodni park: **gams** in **triglavska roža**, latinsko *Rupicapra rupicapra* in *Potentilla nitida*

Slika 3: Kolaž fotografij vrst zastavonoš izbranih v projektu Life Naturaviva.

»Flagship« vrste (vodilne vrste, zastavonoše, sporočilne vrste) so glasniki biodiverzitete, ki stoji za njimi. So več kot le vrsta sama, saj govorijo tudi za svoje življenjsko okolje (habitat), kjer živijo še druge vrste – so torej njihovi ambasadorji ali **sporočilne vrste**. Z njimi razlagamo paleto antropogenih groženj biodiverziteti. Izbiramo jih glede na njihov potencial, da pritegnejo pozornost javnosti in dvigajo zavest o varstvu narave. So izjemno primerne za združevanje dveh vlog: privlačnosti za turizem in hkrati ambasadorja drugih vrst. Največ karizme imajo veliki sesalci (velike mačke, žirafe, primati); veliko emocij zbuja kosmate, mehke živali z okroglo glavo, velikimi očmi (panda!) – skratka, shema, ki spominja na majhnega otroka. Tudi ptiči, ki so lepe in barvite zunanosti ali lepo pojejo, so učinkoviti. Izkazalo se je, da se turisti močno navežejo na individualne živali (prosto živeče ali v ujetništvu), to navezanost pa nato razširijo na celotno vrsto.

Sir David Attenborough je zagotovo najbolj karizmatična osebnost v svetu naravoslovja, od katerega se lahko ogromno naučimo. Čeprav ni znanstvenik, je raziskovalec (medijev in narave), pripovedovalec in – predvsem – **interpretator**. Ljudje/gledalci mu zaupajo in verjamejo, zato ima izredno moč, spremeniti odnos javnosti do narave, živih bitij in njihovega življenjskega okolja. S svojimi oddajami dokazuje, da je to mogoče. Z znanjem in poznavanjem živali in njihovega načina življenja naredi to, kar moramo tudi mi – pojasniti pot od karizmatičnih vrst do manj karizmatičnih in do (za običajne ljudi) nekarizmatičnih, da pokažemo tudi na pomen teh zadnjih. Za naravoslovce ni karizmatičnih vrst – vse, od slona do pršice, so enako pomembne in vsaka ima svojo vlogo v življenjskih ciklih ekosistemov. Morda te vloge ne poznamo, zato se nam vrsta ne zdi pomembna. Toda naloga naravoslovcev je, da njeno vlogo odkrijejo in jo s primerno interpretacijo pokažejo laični javnosti. Tako zbudijo zanimanje. Kaj bi se zgodilo, če bi ta vrsta iz narave izginila? Kako lahko prispevam, da se to ne bo zgodilo? - To je namen našega projekta.

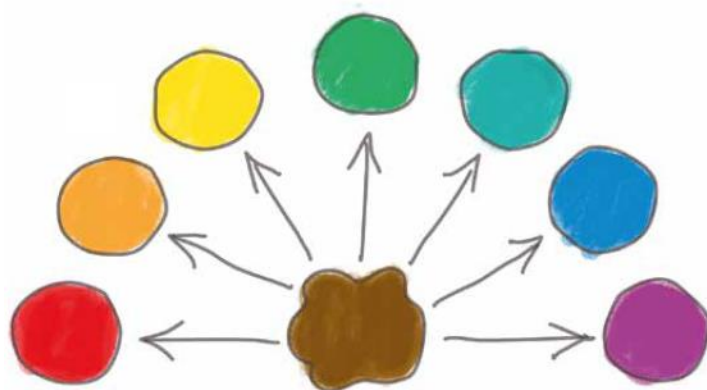
Z ohranjanjem sporočilnih vrst torej ohranjamo veliko več kot le izbrano vrsto; ohranjamo še številne druge vrste v njihovem širšem okolju, nekaterih med njimi morda **sploh** še ne poznamo. Zato moramo sporočilne vrste izbirati izjemno pozorno in ob tem upoštevati številne kriterije, predvsem namen izbora. V projektu LIFE NATURAVIVA smo tej problematiki namenili že dve strokovni srečanju vseh sodelujočih partnerjev. Za vsak park smo skušali izbrati regionalno/lokalno značilno vrsto/vrste, vse skupaj pa morajo pokrivati celotno geografsko območje projekta. Pri tem so obstoječi vzorci, ki jih obiskovalci parkov že poznajo, lahko v pomoč (npr. Zlatorog, ki ga ljudje povezujejo s Triglavskim narodnim parkom, »kozjansko jabolko«, ki simbolizira skrb za visokodebelne sadovnjake itn.). Potrebno je najti zgodbe, ki jih pripovedujemo na različne načine: z osebnim pristopom, v knjigah, filmih, risankah, pobarvankah s sporočilnimi vrstami. Emocionalni ključni za razvoj karizme živalske vrste ne temeljijo na statični podobi, temveč na dinamični izkušnji z vedenjem, na interakciji in na interpretaciji.

Utemeljitev izbora posameznih sporočilnih vrst petih projektnih partnerjev - parkov in kratki opisi njihovih zanimivih lastnosti:

- Krajski park Goričko: **smrdokavra** (po goriško: upkaš) je ptič iz skupine legatov, ki ga ne moremo zamenjati z nobenim drugim. Značilna je naglavna perjanica, prava »irokeza«, smrdokavro pa prepoznamo tudi po vpadljivem oranžnem in črno-belem perju. Domače ime je dobila po oglašanju (upup-upup-upup), ki je slišati vse prej kot ptičje petje. Hrani se z velikimi žuželkami, zato prebiva v mozaični kulturni krajini z visokodebelnimi sadovnjaki, ekstenzivnimi travniki, mejicami in kolovozi, značilnimi za Goričko.
- Krajski park Ljubljansko barje: **močvirska logarica** (močvirski tulipan) je široko prepoznavna vrsta na Ljubljanskem barju; poznajo jo tako domačini kot obiskovalci, med katerimi so tudi tujci, ki se vsako leto vračajo na ogled cvetočih rastlin. Ogrožena je zaradi izginjanja rastišč - ekstenzivnih vlažnih travnikov na Ljubljanskem barju.
- Notranjski regijski park: **rjavi medved** živi v okoliških gozdovih Cerkniškega jezera – gozdovih Javornikov, Slivnice, Menišije in je ena od trojice najbolj karizmatičnih evropskih živalskih vrst. Zato je opazovanje medveda v naravnem okolju tudi zelo zanimiv in najhitreje rastoč »turistični produkt« notranjskega območja.
- Triglavski narodni park: **gams in triglavska roža**. Ob kombinaciji teh dveh simbolnih vrst slovenskega alpskega sveta sicer pomislimo na nepremagljivega Zlatoroga – a saj je bil Zlatorog bel gams z zlatimi rogovi! Iz njegove krvi pa je zrasla triglavska roža, roža mogota, ki je ozdravila ranjenega Zlatoroga.
 - Obe vrsti sta predstavnici visokogorskega sveta in simbola Triglavskega narodnega parka vse od razglasitve leta 1981. Ogroženi sta zaradi podnebnih sprememb in številnih človekovih dejavnosti v gorskem svetu.
- Kozjanski regijski park: **kozjansko jabolko**. S številnimi projekti je Kozjanskemu regijskemu parku uspelo oživiti travniške visokodebelne sadovnjake jablan in hrušk. Osnovali so kolekcijski sadovnjak z več kot 100 avtohtonimi tradicionalnimi sortami jabolk in hrušk z območja parka in tako ohranili gensko zakladnico starih sort. Z zasaditvijo visokodebelnih sadnih dreves v okolici osnovnih šol in sadnih drevoredov v številnih krajih po Kozjanskem izobražujejo in vzgajajo nove rodove, ki bodo znali ceniti tradicijo in delo nekdanjih sadjarjev. Navsezadnje je že Marija Terezija ukazala ob cestah saditi sadno drevje – tako popotnik ni bil lačen, sadno drevje pa je nudilo tudi blagodejno senco tovrnim živalim in potujočim trgovcem. Travniki sadovnjaki so značilen element slovenske kulturne krajine, hkrati pa poseben habitat, ki vzdržuje visoko biodiverziteto predvsem žuželčjih in ptičjih vrst. Številne od teh so prav zaradi izgube habitata ogrožene; vijeglavka, črna žolna, pivka, veliki skovik, pogorelček, sršenar in rjavi srakoper so vrste ptic, zaradi katerih so bili visokodebelni travniški sadovnjaki vključeni v območje Natura 2000.

4.6 Vizualno komuniciranje

4.6.1 Logotip projekta

»Dobri logotipi imajo zgodbo.

Kakšna je zgodba logotipa projekta Life Naturaviva?

Zgodba logotipa LIFE NATURAVIVA se prične z genezo. Kot so se v pradavnini iz primordialne zmesi razvila raznovrstna bitja, tako iz črke 'L' besede 'LIFE' (življenje) kot izvora, izhaja mavrična pahljača, ki z barvami ponazarja raznoživost. Tako kot se barve mavrice po neki logiki dopolnjujejo, prelivajo ena v drugo, obstaja tudi v živi naravi soodvisnost. Če bi bila mavrica življenja popolna, potem se s problemom biodiverzitete bržkone ne bi ukvarjali. Človekovo poseganje v naravni red je povzročilo vrzeli v biodiverziteti in s tem otežilo in ponekod tudi že onemogočilo njene samodejne procese. Z drugimi besedami: mavrici smo odvzeli katero od barv in jo s tem okrnili. To ni več mavrica, kakršna bi morala biti, kar ponazarja manjkajoča barva v pahljači. Življenje ni nekaj statičnega, je nenehno teženje k ravnovesju. Zato tudi znak ni statičen, temveč se, nagnjen v prostor (in — simbolično — čas), skuša obdržati na svojem težišču. Živimo in delujemo torej tako, da vrzeli v mavrici ne bomo več povzročali in bo pahljača življenja zopet popolna in uravnotežena. To je umetnost življenja.«

Besedilo: Zvone Kosovelj, oblikovalec

Logotip projekta LIFE NATURAVIVA sestavljajo trije elementi: mavrica in kratko ime projekta, dolgo ime projekta v slovenščini in angleščini in logotip finančnega mehanizma LIFE s številko projekta. Obstaja več primerov logotipa, ki se med seboj razlikujejo glede na različno število vključenih elementov, velikost in postavitev elementov (Preglednica 5). Odvisno od prostora, ki je na voljo in splošne usmeritve preloma, pa je na voljo tudi več različnih oblik logotipa za uporabo. Nekaj različnih primerov je prikazanih spodaj desno.

Preglednica 5: Šest primerov različic postavitve, velikosti in števila vključenih elementov v logotipu projekta Life Naturaviva

Vključitev različnega števila elementov	Različne oblike logotipov
	
	
	

Logotipi projektnih partnerjev so za uporabo v projektu urejeni v eno vrstico, ki jo po navadi uporabljamo v nogi dokumenta ali prezentacije.

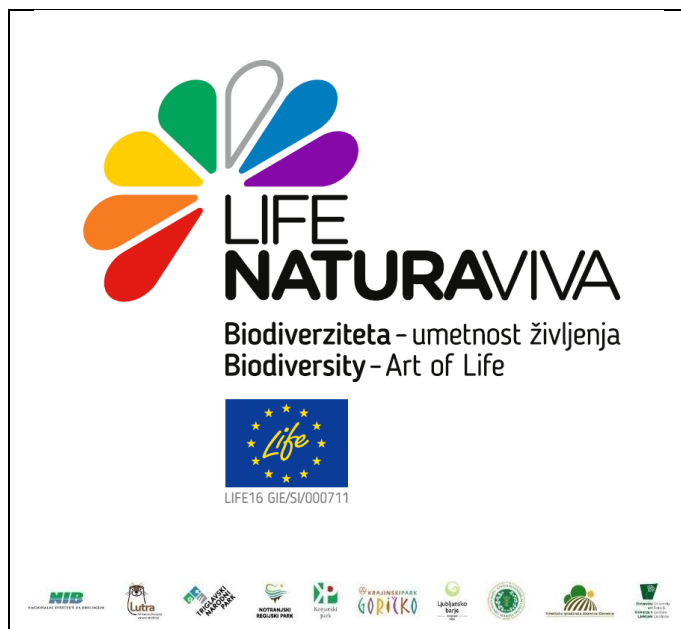

Poleg logotipa finančnega mehanizma LIFE, ki je večinski sofinancer projekta, je sofinancer projekta tudi Ministrstvo za okolje in prostor. Primer logotipa obeh je prikazan spodaj:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Za razpoznavnost projekta, partnerjev in sofinancerjev, ima vsak partner na vidnem mestu na svojem sedežu pritrjeno tablico dimenzije 30x30 cm z vključenimi vsemi logotipi.

Slika 4: Shematski prikaz tablic projekta Life Naturaviva.

4.6.2 Fotografije

Večji del zaznav poteka preko vida, zato ima vizualno komuniciranje pomembno mesto v komuniciranju. Biodiverzitetu si tudi najlažje predstavljamo preko fotografij in video vsebin.

Za namen vizuelnega komuniciranja bomo uporabili vrhunske naravoslovne fotografije. Nekaj jih bomo pridobili iz vrst partnerjev pri projektu, nekaj jih bomo pridobili preko poznanstev s priznanimi naravoslovnimi fotografi, pomemben del gradiva nameravamo pridobiti tudi z organizacijo štirih mednarodnih natečajev naravoslovne fotografije. Poleg tega, da bomo z natečaji pridobili dober pregled nad obstoječimi fotografijami, bo vsak natečaj tudi sam po sebi komuniciral o pomenu, ogroženosti in odnosu človeka do biodiverzitete. Ob zaključku vsakega natečaja bomo namreč naredili razstavo najboljših del, ki bo potovala po Sloveniji in izdelali kvaliteten pdf katalog z najboljšimi fotografijami, ki bo postavljen na ogled preko naše spletne strani.

Fotografije bomo uporabljali tudi v drugih komunikacijskih aktivnostih kot npr.:

- Spletna stran in facebook
- Brošure, zloženske, ipd.
- Knjiga

- Zunanje razstave
- Plakati
- Spletno oglaševanje

4.6.3 Video vsebine

Kratki video posnetki

Vedno več ljudi je, ki se raje informirajo o novih stavreh preko digitalnih, kakor tiskanih, medijev. Zato bomo poleg številnih zloženk naredili tudi serijo kratkih video posnetkov, v katerih bomo predstavljali manj znane a pomembne stvari o biodiverziteti. Posnetki bodo dostopni preko naše spletne strani, YouTube in Facebook portala. Da bi zajeli čim širši spekter biodiverzitete, njene ogroženosti in pristopov varovana narave, bomo pri izdelavi video vsebin sodelovali tudi s strokovnjaki, ki niso del projektne skupine.

Kratke filme o posameznih temah (tudi animirane) bomo uporabili za promocijo projekta in njegovih vsebin v sklopu različnih festivalov, kjer je možno tudi predvajanje video vsebin (predvsem filmski festivali).

VIRI:

Mršič, N., 1997: Biotska raznovrstnost v Sloveniji: Slovenija – »vroča točka« Evrope, Ljubljana.

Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave.

NATURA 2000: <http://www.natura2000.si/o-naturi-2000/natura-2000-v-sloveniji/> (26.6.2018)

ReNPVO, 2005: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO41#> (26.6.2018)

STR 2017: Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021 -

http://www.mgrt.gov.si/fileadmin/mgrt.gov.si/pageuploads/Strategija_turizem_koncno_5.10.2017.pdf (26.6.2018)

UNEP, 2001: https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/286/UNEP_Annual_Evaluation_Report_2001.pdf?sequence=1&isAllowed=y (26.6.2018)

UNESCO 2013: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002271/227146e.pdf> (27.6.2018)

UNESCO, 2017: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002481/248136e.pdf> (27.6.2018)

PRILOGA 1: Seznam tradicionalnih dogodkov, kjer je možno sodelovanje. Z »*« so posebej označeni vsakoletni festivali, kamor se potencialno lahko priključimo z aktivnostjo »šok dogodki« (B.2)

	IME	VRSTA	KRAJ	TRAJANJE (v letu 2018)	ORGANIZATOR
JANUAR	NATOUR ALPE ADRIA	sejem	Gospodarsko razstavišče, Ljubljana	31.1.-3.2.	
	FESTIVAL ZNANOSTI HOKUS POKUS			10.1.-12.1.	
	*BOBRI - 10. LJUBLJANSKI FESTIVAL KULTURNO-UMETNOSTNE VZGOJE	festival	Slovensko mladinsko gledališče, LJ	20.1.-8.2.	
	*MENT LJUBLJANA	festival	Ljubljana	31.1.-2.2.	SIGIC (Slovenski glasbeno-informacijski center)
	*WINTER DAYS OF METAL FESTIVAL	festival	Bohinjska Bistrica	31.1.-3.2.	Artfest d.o.o.
FEBRUAR	*ZIMSKI FESTIVAL (FESTIVAL LJUBLJANA)	glasbene prireditve	Ljubljana	10.2.-14.2.	Javni zavod Festival Ljubljana
MAREC	ApiSLOVENIJA	sejem	Celje	17.3.-18.3.	Čebelarstva zveza Slovenije, Celjski sejem d. d.
	GREGORJEV SEJEM	sejem	Grabén, Novo mesto	9.-10.3.	
	GREGORJEVO V KRANJU	kulturne prireditve	Kranj	12.3.	
	SPOMLADANSKI KMETIJSKO OBRTNI SEJEM KOMENDA	sejem	Komenda	23.3.-25.3.	Konjeniški klub Komenda, Odbor za sejemske dejavnosti
APRIL	*Kulturni bazar	kulturne prireditve	Cankarjev dom Ljubljana	5.4.	Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za okolje in prostor, Slovenska nacionalna komisija

					za Unesco ter kulturne ustanove iz vse Slovenije
	SEJEM GREEN: MEDNARODNI SEJEM TRAJNOSTNIH TEHNOLOGIJ IN ZELENEGA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA	sejem	Gornja Radgona	4.4.-7.4	Pomurski sejem, d. d.
MAJ	*DRAVA FESTIVAL	kulturne prireditve	Maribor, Ptuj, Koroška	maj - julij	
	*MEDNARODNI FESTIVAL SVETLOBNA GVERILA	kulturne prireditve	Ljubljana	11.5.-16.6.	Strip Core / Forum Ljubljana
	GREEN WEEK EU			21.5.-25.5.	
	*MEDNARODNI FESTIVAL JAZZ CERKNO	glasbene prireditve	Cerkno	17.5.-19.5.	Zavod Jazz Cerkno
	*TEDEN MLADIH	festival	Kranj	11.5.-19.5.	
JUNIJ	ZELENI FORUM				
	ANDERSENOV ŽIV ŽAV				
	KOLESARSKI FESTIVAL BLED			22.6.-24.6.	
	FESTIVAL IDRIJSKE ČIPKE	kulturne prireditve	Idrija	15.6.-17.6.	
	*LJUBLJANA FESTIVAL	glasbene in kulturne prireditve	Ljubljana	28.6.-3.9.	
	PRAZNIK ČEŠENJ	kulturne prireditve	Dobrovo in Šmartno	9.6.-10.6.	
	*HISTORIAL	kulturne prireditve	Škofja Loka	23.6.	Razvojna agencija Sora Turizem Škofja Loka
	*FESTIVAL LENT	festival	Maribor	22.6-30.6.	Narodni dom Maribor
	*MEDNARODNI FESTIVAL ULIČNEGA GLEDALIŠČA ANA DESETNICA	kulturne in otroške prireditve	Ljubljana, Maribor, Kranj, Kočevje, Škofja Loka, Radovljica, Šoštanj, Novo mesto, Krško, Nova Gorica, Sežana	23.6.-7.7.	DRUŠTVO GLEDALIŠČE ANE MONRO/Ana Monro Theatre
	*BLEJSKI VODNI FESTIVAL	kulturne prireditve	Bled	14.6.-15.6.	
	50-letnica smrti ŠTEFAN MICHIELI			29.6.	
JULIJ	ZRNO SOLI	otroške prireditve	Piran		ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV KAROL PAHOR PIRAN
	*USTVARI SI POLETJE	prireditve	Portorož		Okolje Piran

	*ANIN FESTIVAL	glasbene prireditve	Rogaška Slatina		Javni zavod za turizem in kulturo Rogaška Slatina
	*ARSANA	glasbene prireditve	Ptuj	20.7.-28.7.	Mladen Delin, direktor
	*LETNI VRT GALA HALE	glasbene prireditve	Metelkova, Ljubljana	julij - september	Društvo KAPA
	*KREATIVNI TABOR SAJETA	glasbene prireditve	Tolmin		Zveza tolminskih mladinskih društev
	*FESTIVAL BLED	glasbene in kulturne prireditve	Bled	2.7.-14.7.	Društvo Kulturni hram
	*KINO POD ZVEZDAMI	kulturne prireditve	več mest po Sloveniji		
	*OKARINA BLED	glasbeni festival	Bled	24.7.-5.8.	Zavod za kulturo Bled
	*FESTIVAL PIVO IN CVETJE	glasbene prireditve	Laško		Pivovarna Laško Union
	*BLEJSKI DNEVI	glasbene in kulturne prireditve	Bled	20.7.-22.7.	Turizem Bled
	*MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL		Beltinci		KUD Beltinci
	*KRANFEST	festival	Kranj	19.7.-21.7.	
	*METALDAYS	festival	Tolmin	22.7.-28.7.	Artfest d.o.o.
	*OVERJAM REGGAE FESTIVAL	glasbene prireditve	Tolmin		KURZ ROCK VIBE D.O.O.
AVGUST	*IMAGO SLOVENIAE - Noči v Stari Ljubljani	glasbene prireditve	Ljubljana		Ustanova Imago Sloveniae – Podoba Slovenije
	*DNEVI POEZIJE IN VINA	kulturne prireditve	Ptuj in drugje	22.8.-25.8.	Jelka Ciglencečki, direktorica
	*JAZZINTY	festival	Novo mesto	13.8.-18.8.	Zavod za kulturo, šport, turizem in mladino Novo mesto
	*RADOVLJICA 2018	glasbene prireditve	Radovljica	4.8.-21.8.	Društvo ljubiteljev stare glasbe Radovljica
	AGRA	sejem	Gornja Radgona	25.8.-30.8.	Pomurski sejem, d. d.
SEPTEMBER	*FESTIVAL MARIBOR	glasbene in kulturne prireditve	Maribor		Festival Maribor
	TRIATLON BLED			1.9.	
	EVROPSKA NOČ RAZISKOVALCEV				

	SONČKOV DAN - OŠ Dravlje				
	SEJEM MOS	sejem	Celje		
	OTROŠKI BAZAR	sejem	Gospodarsko razstavišče, Ljubljana	8. - 10. 9. 2017	Proevent, d. o. o., Zavod Rikus
	FESTIVAL POHODNIŠTVA	športne prireditve	Bovec		LTO Sotočje
	FESTIVAL LUPA	bazar NGO	Breg, Novi trg - LJ		CNVOS
	*FESTIVAL FRONTA SODOBNEGA PLESA		MS		FLOTA MS (Matjaž Farič)
	OKO BESEDE	dogodek (Srečanje slovenskih mladinskih pisateljev)	MS		ZPMS
	*MEDNARODNI FESTIVAL LIKOVNIH UMETNOSTI	kulturne prireditve	Kranj	28.9.-4.11.	
	*VILENICA	literarni festival	Kras	4.9.-9.9.	Društvo slovenskih pisateljev
	PIKIN FESTIVAL	otroške prireditve	Velenje	23.9.-29.9.	Festival Velenje
OKTOBER	NVO GRE V ŠOLO			PRIJAVE do AVG	
	JESENSKI KMETIJSKO OBRTNI SEJEM KOMENDA	sejem	Komenda	6. - 8. 10. 2017	Konjeniški klub Komenda, Odbor za sejensko dejavnost
	KOZJANSKO JABOLKO	prireditve	Podsreda		KP
	*FESTIVAL OKUSOV IN UMETNOSTI	kulturne prireditve	Kobarid	6.10.	Turizem Dolina Soče
NOVEMBER	*FESTIVAL NOČI IN OGNJENIH AMBIENTOV ANA PLAMENITA	kulturne prireditve	Ljubljana	24.11.	DRUŠTVO GLEDALIŠČE ANE MONRO/Ana Monro Theatre
DECEMBER					
	*MEDNARODNI FESTIVAL ANIMIRANEGA FILMA ANIMATEKA	kulturne prireditve, otroške prireditve	Ljubljana	3.12.-9.12.	
	*ZIMSKI MEDNARODNI FESTIVAL ULIČNEGA GLEDALIŠČA ANA MRAZ	kulturne prireditve, otroške prireditve	Ljubljana	26.12.-30.12.	DRUŠTVO GLEDALIŠČE ANE MONRO/Ana Monro Theatre

PRILOGA 2: Koledar mednarodnih in svetovnih dnevo, praznikov in obletic povezanih z biološkimi znanostmi in naravovarstvom

LEGENDA		
		mednarodni in svetovni dnevi
		praznik
		obetnice
		dogodki

JANUAR	
1	Novo leto
2	Novo leto
6	John Maynard Smith (roj. 1920)
7	Johan Christian Fabricius (roj. 1745)
8	Alfred Russel Wallace (roj. 1823)
FEBRUAR	
2	Svetovni dan mokrišč
8	Prešernov dan
9	Janez Žiga Valentin Popovič (roj. 1705), Pavel Grošelj (roj. 1883)
12	Darwinov dan (roj. 1809)
13	Anton Šivic (roj. 1879)
16	Ernst Haeckel (roj. 1834)
17	Ronald Aylmer Fisher (roj. 1890)
21	Albin Belar (roj. 1864)
22	Steve Irwin (roj. 1962)
MAREC	
3	Svetovni dan prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst; Meta Petrič (roj. 1914)
6	Svetovni dan varčevanja z energijo
10	Ferdinand Seidl (roj. 1856)
12	Gregorjevo (god Sv. Gregorja - začetek pomladi)
14	Franc Jesenko (roj. 1875)
17	Anders Dahl (roj. 1751)
20	Alfonz Gspan (roj. 1878)
21	Mednarodni dan gozdov; Svetovni dan poezije
22	Svetovni dan voda
23	Svetovni dan meteorologije; Gabrijel Tomažič (roj. 1899)
24	Ura za Zemljo
27	Fran Dolšak (roj. 1877)
29	Franc Hladnik (roj. 1773)
APRIL	
1	Velika noč
2	Velikonočni ponedeljek

3	Jane Goodall (rojena 1934)
6	Jože Lazar (roj. 1903)
7	Mednarodni dan bobrov
11	Jurij Dolinar (roj. 1794)
12	Krunoslav Babić (roj. 1875)
14	Franc Dobovšek (roj. 1876)
15	Svetovni dan mladih prostovoljcev; Zora Karaman (roj. 1907); Nikolaas Tunbergen (roj. 1907)
17	Josip Pančić (roj. 1814)
21	Svetovni dan migracije rib
22	Mednarodni dan Zemlje
23	Svetovni dan knjige in avtorskih pravic
27	Dan upora proti okupatorju
29	Svetovni dan plesa; Brian Charlesworth (roj. 1945)
MAJ	
1	Praznik dela
2	Praznik dela
3	Svetovni dan svobode tiska
4	Thomas Henry Huxley (roj. 1825)
5	Dan Evrope; Savo Brelj (roj. 1927)
8	Sir. David Attenborough (roj. 1926)
9	Nada Gogala (roj. 1937)
10	Svetovni dan ptic selivk
13	Carl Linnaeus (roj. 1707)
15	Svetovni dan podnebnih sprememb; Mednarodni dan družine; Štefan Michieli (roj. 1933)
17	Ivan Hafner (roj. 1867)
20	Svetovni dan čebel
21	Evropski dan Nature
22	Mednarodni dan biotske raznovrstnosti
24	Evropski dan parkov; Franc Jožef Hanibal Hohenwart (roj. 1771)
27	Rachel Carson (roj. 1907)
28	Svetovni dan sonca; TEDEN GOZDOV (do 3. junija) Janez Vajkard Valvasor (roj. 1641)
30	Svetovni dan vider Janko Ponebšek (roj. 1861)
JUNIJ	
1	Dan Save
3	Giovanni Antonio Scopoli (roj. 1723)
4	Evropski teden trajnostne energije

5	Svetovni dan okolja
8	Svetovni dan oceanov; Francis Crick (roj. 1916)
10	Edward Osborne Willson (roj. 1929)
11	Mednarodni dan risov
14	Rado Smerdu (roj. 1949)
17	Svetovni dan boja proti širjenju puščav in suše; Jože Bole (roj. 1929)
18	Julij Głowacki (roj. 1846)
22	Julian Huxley (roj. 1887)
25	Dan državnosti
30	Joseph Dalton Hooker (roj. 1817)
JULIJ	
2	Danica Tovornik (roj. 1927)
3	Lazar Car (roj. 1860)
5	Ernst Mayr (roj. 1904)
6	Albert von Kölliker (roj. 1817)
7	Miroslav Zei (roj. 1914)
8	Henrik Freyer (roj. 1802)
11	Mednarodni dan prebivalstva; Paolo Savi (roj. 1798)
18	Robert Hooke (roj. 1635)
20	Gregor Mendel (roj. 1822)
25	Anton Bulovec (roj. 1869)
28	Žiga Graf (roj. 1801)
29	Vinko Strgar (roj. 1928)
AVGUST	
1	Jean-Baptiste de Lamarck (roj. 1744)
7	Charles Gald Sibley (roj. 1917)
8	William Bateson (roj. 1861)
13	Ivan Tušek (roj. 1835)
16	Alexander Fleming (roj. 1881)
17	Rihard Blagaj (roj. 1786)
21	Josip Ukmar (roj. 1894)
23	Jelena de Belder-Kovačič (roj. 1925); Georges Cuvier (roj. 1769)
25	Ivan Macher (roj. 1857); Mate Hafner (roj. 1865)
27	Angela Piskernik (roj. 1886)
SEPTEMBER	
4	Fran Erjavec (roj. 1834)
7	Buffon (roj. 1707)
14	Alfonz Pavlin (roj. 1853)
15	Mednarodni dan demokracije
16	Mednarodni dan zaščite ozonske plasti; Maks Wraber (roj. 1905)

22	Svetovni dan brez avtomobila
25	Thomas Hunt Morgan (roj. 1866)
27	Svetovni dan turizma
28	Svetovni dan boja proti steklini
OKTOBER	
1	Svetovni dan habitata (1. ponedeljek)
4	Svetovni dan varstva živali
5	Mednarodni dan učiteljev
7	Anton Polenec (roj. 1910); Vladimir Ravnik (roj. 1924)
15	Svetovni dan kmečkih žena
16	Mednarodni dan hrane
23	Martin Cilenšek (roj. 1848)
24	Antonie van Leewenhoek (roj. 1632)
31	Dan reformacije
NOVEMBER	
5	Franz Xaver von Wulfen (roj. 1728)
7	Konrad Lorenz (roj. 1903)
10	Ernest Mayer (roj. 1920)
16	Mednarodni dan strpnosti
17	Svetovni dan študentov
18	Karel Zois (roj. 1756)
20	Svetovni dan otroka; Pierre André Latreille (roj. 1762)
22	Andrej Fleischmann (roj. 1804); Jovan Hadži (roj. 1884)
23	Dan Rudolfa Maistra; Žiga Zois (roj. 1747)
25	Roman Kenk (roj. 1898)
DECEMBER	
5	Svetovni dan tal
9	Ivan Regen (roj. 1868)
11	Mednarodni dan gora
21	Otmar Reiser (roj. 1861)
23	Friderik Kokalj (roj. 1802)
25	Božič
26	Dan samostojnosti in enotnosti
28	Franc Sušnik (roj. 1930)